

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 14Co/541/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1212213583
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Javorčíková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2015:1212213583.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky JUDr. Kataríny Javorčíkovej a členiek JUDr. Edity Szabovej a Mgr. Barbory Bartekovej v právnej veci navrhovateľa: Národná diaľničná spoločnosť, a.s., Mlynské Nivy 45 v Bratislave, IČO: 35 919 001, proti odporcovi: Slovenská kancelária poisťovateľov, Trnavská cesta 82 v Bratislave, IČO: 36 062 235, o 366,11 Eur s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa a odporcu proti rozsudku Okresného súdu Bratislava II v Bratislave č.k. 10C/140/2012-160 zo dňa 14.5.2013, pomerom hlasov 3:0 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok Okresného súdu Bratislava II v Bratislave č.k. 10C/140/2012-160 zo dňa 14.5.2013 m e n í takto:

Odporca je p o v i n n ý zaplatiť navrhovateľovi istinu 366,11 eur s 9% - tným úrokom z omeškania ročne od 6.11.2010 až do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

Odporca je p o v i n n ý nahradiť navrhovateľovi trovy prvostupňového a odvolacieho konania v celkovej výške 43,- eur, taktiež do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa návrh navrhovateľa zamietol a odporcovi nepriznal náhradu trov konania.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že navrhovateľ sa návrhom doručeným súdu dňa 7.6.2012 domáhal, aby súd zaviazal odporcu na zaplatenie 366,11 Eur s príslušenstvom. Nárok odôvodnil tým, že dňa 24.07.2010 došlo k dopravnej nehode motorového vozidla EČV: XAX-XX-XX ".", prevádzateľom ktorého bol pán V. V., pri ktorej došlo k poškodeniu zvodičiel a stípkov na komunikácii. Na majetku navrhovateľa tak vznikla škoda vo výške 1 322,15 Eur, ktorej náhradu si navrhovateľ uplatnil listom zo dňa 09.09.2010 voči odporcovi. List bol odporcovi doručený dňa 17.09.2010. Listom zo dňa 4.10.2010 odporca upovedomil navrhovateľa o tom, že korešpondenčným partnerom zodpovednostného poisťovateľa škodcu je Generali Slovensko poisťovňa, a.s. ("Korešpondent"), ktorému boli zároveň postúpené nároky navrhovateľa na vybavenie. Následne bolo v prospech účtu navrhovateľa uhradené poistné plnenie vo výške 956,04 Eur. Neodôvodnene tak vznikol rozdiel medzi skutočnou škodou a uhradeným poistným plnením vo výške 366,11 Eur. Z listu Korešpondenta - Oznámenie o ukončení likvidácie poistnej udalosti č. XXXXXXXXXXXX možno vyvodiť záver, že navrhovateľovi v danej veci nebola uhradená uvedená suma z titulu amortizácie. Tento postup Korešpondenta považuje navrhovateľ za neopodstatnený. Poukázal na ustanovenia § 9 ods. 6 zák. č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách (Cestný zákon), § 8 ods. 2 vyhlášky č. 35/1984 Zb; § 120 a 427 ods.1 Občianskeho zákonníka (ďalej „OZ“) a uviedol, že je zrejme, že navrhovateľ vynaložil náklady na odstránenie poškodenia cestnej komunikácie vo výške 1 322,15 Eur, pričom mu nebola uhradená časť týchto nákladov v sume 366,11 Eur. Ustanovenie § 9 ods. 6 Cestného zákona pritom predstavuje lex specialis vo vzťahu k ustanoveniam § 442 a 443 Občianskeho zákonníka. Z citovaného ustanovenia vyplýva povinnosť škodcu uhradiť správcovi komunikácie náhradu ujmy spočívajúcu vo vynaložených nákladoch spojených s odstránením poškodenia a uvedením komunikácie

do pôvodného stavu bez akéhokoľvek obmedzenia. Tým je vylúčená možnosť uplatňovania akéhosi diskutabilného zhodnotenia súčastí diaľnic, ciest, alebo miestnych komunikácií ich opravou, ktoré bolo protiprávnym konaním škodcu vnútené poškodenému. Za predpokladu zohľadnenia amortizácie by bola povinnosť úhrady časti nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu neodôvodnene prenášaná na samotného poškodeného a neprípustne by ho tým voči škodcovi znevýhodňovala. Významná je v takýchto prípadoch aj skutočnosť, že poškodený pri výkone svojich povinností, ako správcu komunikácie vyplývajúcej z § 9 ods. 1 Cestného zákona, jednoznačne sleduje verejný záujem. Pokiaľ ide o povinnosť výmeny zvodidiel, navrhovateľ nemal inú možnosť, ako podľa príslušnej technickej normy poškodené zvodidlá vymeniť za nové. Ide o Smernicu č. 7/2000, kde v bode 3.7.1 sa stanovuje, že pri poškodení zvodidiel je nutné všetky poškodené časti okamžite vymeniť a viesť do pôvodného stavu.

Odporca uplatnený nárok neuznal a namielol, že postupoval podľa Zákona o povinnom zmluvnom poistení, v ktorom podľa § 24 ods. 2 písm. d) odporca z poistného garančného fondu poskytuje poistné plnenie za škodu spôsobenú prevádzkou cudzieho motorového vozidla, za ktorú zodpovedá osoba nemajúca povinnosť uzavrieť hraničné poistenie. Podľa § 5 ods. 1 písm. d) PZP ak sa použije výklad "a contrario", ak poistná zmluva neustanovuje inak, poisťovateľ nahrádza za poisteného škodu v rámci, ktorý ustanovuje osobitný zákon, pričom je tam odkaz na §§ 442 až 449 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom k tomu, že medzi škodcom a odporcom nebola uzatvorená poistná zmluva, nemohol byť dojednaný širší rozsah náhrady škody. To znamená, že odporca nahrádza škodu za poisteného v rozsahu podľa ustanovení § 442 až 449 Občianskeho zákonníka. Odporca nie je vo vzťahu k navrhovateľovi škodca, ale poisťovateľ. Odporca taktiež poukázal na odlišnú judikatúru súdov, podľa ktorej pokiaľ sa opravou vec oproti pôvodnému stavu zhodnotila, toto zhodnotenie je potrebné od nákladov odrátať. V tomto prípade išlo o výmenu zvodidiel a stĺpikov, ktoré mali v čase poistnej udalosti 24 rokov. Ak pri poškodení došlo k výmene zvodidiel za nové, navrhovateľ nebude musieť vynakladať na ich udržiavanie také finančné prostriedky, aké by musel vynaložiť na udržiavanie starých zvodidiel. Ak by teda navrhovateľovi bola priznaná amortizačná zrážka, potom by u neho prišlo k bezdôvodnému obohateniu, resp. k neoprávnenému zvýhodneniu vo vzťahu k ušetreným finančným prostriedkom.

Súd poukázal na ustanovenia § 422 ods. 1, 2, 427 ods. 1, 2, 443 OZ, ustanovenie 9 ods. 6 Cestného zákona, ustanovenie § 4 ods. 2 písm. b), 5 ods. 1 písm. d), 15 ods. 1, 24 ods. 2 písm. d), ods. 5 zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení (ďalej „PZP“) a uviedol, že návrhu nie je možné vyhovieť. V prejednávanej veci išlo o posúdenie otázky odpočtu amortizácie pri náhrade škody spôsobenej dopravnou nehodou (zvodidlá, stĺpiky), pričom navrhovateľ si neuplatnil náhradu škody od škodcu, ale od poisťovateľa, ktorý poskytuje poistné plnenie v rozsahu podľa zákona č. 381/2001 Z.z. Poisťovateľ nie je povinný nahradiť škodu nad rámec stanovený právnymi predpismi, a tento zákon odkazuje na § 442 až 449 Občianskeho zákonníka. V zmysle týchto ustanovení sa vychádza z ceny veci v čase jej poškodenia, teda nie je možné vychádzať z ceny novej veci. Predmetom poistnej udalosti bolo poškodenie zvodidiel a stĺpikov, ktorých vek bol určený na 24 rokov. Odporca správne postupoval, keď od ceny novej veci odrátať čiastku zodpovedajúcu jej zhodnoteniu oproti stavu pred jej poškodením (amortizáciu). K námietke navrhovateľa, že zohľadnením amortizácie, by bola povinnosť úhrady časti nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu neodôvodnene prenášaná na samotného poškodeného a neprípustné by ho tým voči škodcovi znevýhodňovala, súd uviedol, že práve nezohľadnením veku zvodidiel v čase ich poškodenia a úhradou plnej výšky nákladov na ich výmenu za úplne nové, by to bol práve navrhovateľ, ktorý by bol voči poisťovateľovi neoprávnené zvýhodnený, keďže by bezplatne získal novú vec za vec starú. I keď sú zvodidlá považované za súčasť diaľnice, a teda súčasť veci, nemožno prehliadnuť, že ide o jej oddeliteľnú časť, ktorá môže samostatne plniť účel, pre ktorý bola osadená. Je nesporné, že každá vec má svoju životnosť a teda aj životnosť zvodidiel je časovo ohraničená. Výrobca zvodidiel Mittal Steel Ostrava, a.s. vo svojom vyjadrení zo dňa 11.7.2006 uviedol životnosť oceľových zvodidiel typu NH4 na 30 rokov, životnosť povrchovej ochrany na 15 rokov v závislosti od korózneho zaťaženia. Po tejto dobe je doporučené na zvodidle previesť kontrolu hrúbky jeho povrchovej ochrany a na jej základe sa rozhodnúť o prípadnom prevedení povrchovej úpravy. Miera starostlivosti navrhovateľa o udržiavanie zvodidiel teda bude s ohľadom na ich výmenu v budúcnosti výrazne nižšia, pretože ich životnosť bude na mnoho rokov predĺžená oproti životnosti zvodidiel starých. Je tiež treba pripomenúť, že navrhovateľ neuviedol poškodenú vec do pôvodného stavu alebo do stavu pred poškodením, ako sa nesprávne domnieva, alebo do stavu nového. Úhradou plnej výšky nákladov na výmenu zvodidiel by navrhovateľ získal novú vec za vec starú, čo by nebol správny postup. Ohľadne judikatúry, na ktorú sa odvolal, je možné súhlasiť s neodpočítaním amortizácie napríklad v prípadoch poškodenia motorových vozidiel. Pri ich opravách výmenou poškodených starších súčiastok za nové neprichádza totiž k zhodnoteniu vozidla ako takého, ale len jeho jednotlivých súčastí, ktoré sú však súčasťou celku, pričom je nesporné, že každým poškodením vozidla pri dopravnej nehode sa jeho hodnota znižuje a nie

naopak. Z týchto dôvodov súd prvého stupňa návrh navrhovateľa vyhovel v celom rozsahu. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 O.s.p. s tým, že odporca si náhradu trov konania neuplatnil a preto mu ich súd nepriznal.

Rozsudok napadol odvolaním v zákonnej lehote navrhovateľ, podaním zo dňa 16.6.2013. Namietol, že súd vychádzal z nesprávneho právneho posúdenia veci. Na predmetný právny vzťah sa vzťahuje ustanovenie § 9 ods. 6 zákona č. 135/1961 Zb., podľa ktorého má navrhovateľ nárok na úhradu všetkých nákladov, ktoré mu vzniknú v súvislosti s odstraňovaním následkov dopravnej nehody, a to bez obmedzenia. Toto ustanovenie je zákonom lex specialis vo vzťahu k Občianskemu zákonníku. Zopakoval všetky podstatné skutočnosti z podaného žalobného návrhu. Poukázal aj na rozhodnutia súdov v iných obdobných veciach - rozsudok Krajského súdu v Trnave sp. zn. 24Co/145/2008, Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 9Co/289/2009 a 9Co/255/2009. Súd v nich vyslovili právny názor, že rozhodujúci je režim podľa zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách. Zmyslom jeho ustanovení je zaistiť poškodenému právo na to, aby mu bola v plnej miere kompenzovaná majetková ujma. Pri poškodení zvodidiel navyše ani nie je možné uvažovať o amortizácii. Aj podľa rozhodnutia Krajského súdu v Trnave sp. zn. 11Co/41/2007 hodnotu motorového vozidla po nehode nezvyšuje výmena jeho starých dielov za nové. Takouto opravou sa dosiahne stav pred nehodou, teda užívania schopnosť vozidla ako pred poškodením. Aplikácia § 443 OZ poisťovňou znevýhodňuje poškodeného, ktorý nezanedbal žiadne právne normy a svoje povinnosti, a napriek tomu nemá nárok na náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s dopravnou nehodou. Súd sa nezaoberal objektívnou možnosťou navrhovateľa nahraďiť poškodené zvodidlo iným ako novým kusom. Po poškodení zvodidla pri dopravnej nehode už nedisponuje požadovanými deformačnými vlastnosťami, a nespĺňa tak bezpečnostné parametre požadované technickými predpismi, ktoré vyplývajú zo všeobecne záväzných právnych predpisov. Tento právny názor navrhovateľa podporuje aj nález ÚS ČR sp. zn. II ÚS/2221/2007, podľa ktorého ak nie je možné obnoviť pôvodný majetkový stav inak ako za použitia nových dielov, a oprava je účelne prevedená, nemožno prenášať povinnosť k úhrade nákladov na uvedenie veci do pôvodného stavu na poškodeného a znevýhodňovať ho oproti škodcovi. Súd sa v napadnutom rozsudku nevysporiadal dostatočne s predloženými rozsudkami v obdobných veciach. Preto sa domáha, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a vyhovel žalobnému návrhu navrhovateľa v celom rozsahu. Uplatnil si aj nárok na náhradu trov konania.

K odvolaniu navrhovateľa sa vyjadril odporca písomne, podaním zo dňa 16.7.2013. Zotrvával v ňom na svojej obrane z prvostupňového konania s tým, že sa stotožňuje so skutkovými aj právnymi závermi súdu v napadnutom rozsudku. V priložených rozsudkoch iných súdov neboli riešené argumenty odporcu v prejednávanej veci, a preto nie je možné sa na ne odvolávať. Navrhol rozsudok potvrdiť ako vecne správny a priznať mu náhradu trov odvolacieho konania.

Rozsudok, čo do výroku o náhrade trov konania, napadol odvolaním aj odporca, podaním zo dňa 18.6.2013. Namietol, že súd prvého stupňa nerozhodol správne, keď mu nepriznal náhradu trov prvostupňového konania s odôvodnením, že si takýto nárok neuplatnil. Navrhovateľ si nárok na náhradu trov uplatnil v odpore voči platobnému rozkazu a aj na pojednávaní pred súdom. Domáha sa preto, aby odvolací súd v tejto časti rozsudok zmenil a priznal mu uplatnené trovy prvostupňového a aj odvolacieho konania.

Krajský súd v Bratislave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), prejednal vec v rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa je dôvodné.

Na pojednávaní odvolací súd oboznámil oboch účastníkov s odlišným právnym názorom na posúdenie veci ako je ten, z ktorého vychádzal súd prvého stupňa v napadnutom rozsudku.

Zástupca navrhovateľa na pojednávaní k podanému odvolaniu doplnil, že pokiaľ ide o ustanovenie § 9 ods. 6 Cestného zákona, tento treba vykladať tak, že identický stav poškodenej veci musí byť taký, aby táto vec bola užívania schopná. Teda nie úplne rovnaká ako bola pred škodovou udalosťou, ale musí sa dosiahnuť taký stav, aby poškodené zvodidlá boli opätovne užívania schopné. Stanovisko odporcu vo vyjadrení vychádza pokiaľ ide o aplikáciu § 444 a nasl. OZ z odkazu § 5 ods. 1 písm. b) zákona č. 381/2001 Z.z. o povinnom zmluvnom poistení, ktorý odkazuje na tieto ustanovenia Občianskeho zákonníka. Z toho odporca odvodzuje, že náhrada škody sa dá uplatniť len v tomto rozsahu. Je to však vytrhnuté z kontextu, pretože ani tieto ustanovenia nelimitujú nárok na náhradu škody. Navrhol žalobnému návrhu vyhovieť a zaviazatť odporcu na náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania vo výške zaplatených súdnych poplatkov za návrh a podané odvolanie v sume 2 krát po 21,50 eur (č. I.37 a 214).

Zástupca odporcu zdôraznil, že pojem pôvodný stav treba aj v súlade s Občianskym zákonníkom vykladať tak, že ide o stav, ktorý mala vec pred poškodením, od čoho sa odvíja aj jej hodnota v tomto čase. Navrhovateľ teda nemá nárok na náhradu úplne nových zvodidiel, ale len takú náhradu, ktorá

zodpovedá stavu pred dopravnou nehodou. Dôkazné bremeno v tomto smere bolo na navrhovateľovi, avšak túto hodnotu nepreukázal. Navrhol preto napadnutý rozsudok v merite veci potvrdiť. Zotrval na podanom odvolaní do výroku o náhrade trov konania, pretože v prvostupňovom konaní mu vznikli trovy za zaplatenie súdneho poplatku za podaný odpor v sume 21,50 eur. Žiadal preto tento výrok zmeniť a tieto trovy odporcovi priznať. Za odvolacie konanie si náhradu trov neuplatnil.

Odvolací súd zopakoval dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, založených v súdnom spise, voči ktorým zástupcovia účastníkov nemali žiadne pripomienky.

Odvolací súd na základe zisteného skutkového stavu dospel k nasledovným právnym záverom:

je správna argumentácia navrhovateľa v spore, že zákon č. 135/1961 Z.z., Cestný zákon, je špeciálnym zákonom k všeobecnej právnej úprave o náhrade škody v Občianskom zákonníku, t.j. vo vzťahu k ustanoveniam § 442 až 449 OZ. Špeciálna právna úprava má prednosť pred všeobecnou, a vo veci treba vychádzať z ustanovenia § 9 ods. 6 Cestného zákona, podľa ktorého je škodca povinný uhradiť správcomi komunikácie náhradu škody za všetky náklady spojené s odstránením poškodenia na zvodidlách cestnej komunikácie. Uvedenie do pôvodného stavu je možné len v súlade s technickými predpismi, teda za použitia nových dielov, ktoré im zodpovedajú tak, aby bola cestná komunikácia uvedená do pôvodného stavu. Bolo by aj v rozpore s dobrými mravmi preniesť na navrhovateľa náklady v podobe amortizácie materiálu, pretože poškodenie zvodidla nezavinil, a pri odstránení poškodenia a uvedenia komunikácie do predošlého stavu len postupoval v súlade s platnou právnou úpravou. Správna je aj námietka, že udržiavanie cestných komunikácií v užívaniaschopnom stave v súlade s technickými normami je vo verejnom záujme - na ochranu života, zdravia a majetku účastníkov cestnej premávky. Priznaním nároku navrhovateľovi v časti opotrebenia nedošlo k jeho bezdôvodnému obohateniu, pretože odstránenie poškodenia zvodidiel nebolo možné vykonať iným spôsobom ako ich výmenou za nové, ktoré spĺňajú všetky kritériá príslušných technických noriem.

Z týchto dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok podľa § 220 O.s.p. zmenil tak, že žalobnému návrhu vyhovel v celom rozsahu. Voči uplatnenému príslušenstvu k žalovanej istine odporca neuplatnil žiadne námietky, preto odvolací súd považoval túto časť nároku za nespornú.

Zmenou rozhodnutia vo veci samej, sa zmenili aj podmienky pre rozhodnutie o náhrade trov konania. Vo veci bol plne úspešný navrhovateľ, a odvolací súd mu priznal podľa § 142 ods. 1 O.s.p. náhradu trov prvostupňového aj odvolacieho konania vo výške 43,- Eur za úhradu súdneho poplatku za podaný odpor a odvolanie, t.j. 2 krát po 21,50 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.